

rettes ikke ved det foreliggende Lovforslag, skønt jeg mener, at der kunde rejses et berettiget Krav derpaa. I et Forhold som dette, der i halvfjerde Hundrede Aar har været Genstand for den mest vilkaarlige Behandling, er det klart, at der har samlet sig en saadan Masse af Urimeligheder og Uretfærdigheder, at der ikke kan raades Bod paa dem alle paa een Gang. Jeg vil haabe, at man Landet over blandt Tiendeyderne vil forstaa, at dette er umuligt, men at det foreliggende Forslag i alt Fald raader Bod paa den værste af alle Ulemper, nemlig den, som man ikke med Urette har kaldet „den danske Tiendeskan-dale“. Jeg haaber, at man vil forstaa, at man nu er naaet saa langt, som det overhovedet er muligt at naa i et Land, hvor man har hørt det foreliggende Forslag betegnet som et Rov.

Rasmussen-Vanddamgaard: Naar jeg ikke tog Ordet ved 2den Behandling af dette Lovforslag, havde det sin Grund i, at mine Tanker bleve saa træffende udtalte af det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Dalsgaard) og det ærede 3die Medlem for 8de Kreds (Breinholt), at jeg ikke fandt Anledning til yderligere Bemærkninger. Jeg havde ventet, at disse ærede Medlemmers Udtalelser havde blødgjort Udvalgets Hjerter, og at man havde forsøgt at rette noget paa de Bestemmelser, der ere komne ind i Lovforslaget. Det er ikke sket. Derfor tager jeg nu Ordet for at sige, at det ikke er med den største Begejstring, at jeg ser paa det Resultat, det ærede Udvalg er kommet til. Jeg skal erkende, at i en saa stor Sag som denne vil det være vanskeligt at tilvejebringe Tilfredshed for alle, og naar blot de største Uretfærdigheder blive afhjulpne, maa vi være glade. Men det ser underligt ud, at Lovgivningsmagten efter ved forskellige Lejligheder og i Særdeleshed i 1894 at have givet Befolkningen en direkte Opfordring til at afløse Tienden, nu stiller dem, der have efterkommet Opfordringen, ringere end dem, der ikke have gjort det. Jeg kan ikke indse, at det, der her foreslaas, er retfærdigt. De, som vare ivrige for Tiendeafløsningen, faa kun lidt, hvorimod man giver en Præmie til dem, der have forholdt sig roligt og ladet 7 og 9 være lige. Jeg

skal imidlertid ikke komme ind paa Detailler, skønt der kan være overordentlig meget at sige om det af mig fremdragne Spørgsmaal; jeg har blot villet markere mit Standpunkt til det Resultat, der er fremkommet. Jeg beklager meget, at det ærede Udvalg ikke har kunnet tage Hensyn til de Udtalelser, der ere blevne rettede mod Undtagelsesbestemmelsen i Lovforslaget, især da den mest rammer Befolkningen i Vestjylland, hvor man har været særlig ivrig for at faa Tienden ud af Verden, og hvor man paa den anden Side vanskeligst kan taale en saadan Uretfærdighed. Naar jeg trods denne sorte Plet giver Lovforslaget min Stemme, er det, fordi jeg har det Haab, at Folketinget vil tage det under fornyet Overvejelse og give det en mere tilfredsstillende Form. Af disse Grunde stemmer jeg for Lovforslagets endelige Vedtagelse.

Oct. Hansen: Jeg skal ikke komme ind paa en Drøftelse af denne Lov som Helhed og dens Principper eller rettere dens Hovedprincip. Jeg har haft Lejlighed til at udtale mig om Tiendeafløsning i 1894, men den Gang drejede det sig jo om en Lov af en anden Karakter end den, der nu foreligger. Nu er det en ren og skær Tvangslov, nu skal denne Grundbyrde, som har hvilet paa en Del danske Ejendomme lige siden — jeg ved ikke hvor naar — lige siden Biskop Absalons eller Knud den Helliges Tid, afløses ved Tvang, og saa skal oven i Købet den danske Stat, skønt den har daarlig Raad dertil, og dens Finanser ikke ere i en saa glimrende Forfatning, yde et meget betydeligt Bidrag dertil, for at de Medborgere, der ere saa lykkelige at besidde tiendepligtige Ejendomme — hvad jeg desværre ikke er — kunne faa en højere Erstatning, end de ellers vilde kunne faa. Jeg kan aldeles ikke se, at der er nogen Grund for Lovgivningsmagten til at sætte sig i Bevægelse for at skaffe disse Ejendomme — det være Tusender og atter Tusender — af med en saadan Grundbyrde. Thi den generer ikke i nogen Maade — ja naturligvis, enhver Gæld generer en Mand, men det er da ikke Grund nok til at gaa hen og betale alle vore Medborgeres Gæld. Altsaa, der hviler en vis Byrde paa en Del